

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

71 – / 12
Београд

дел.бр. датум 28.03.2012.

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

**МОНИТОРИНГ УСТАНОВА
У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ
ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ**

**МОНИТОРИНГ
ПОЛИЦИЈСКИХ УПРАВА И СТАНИЦА**

Извештај о посети ПС Ћуприја

Београд, март 2012. године

МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамо разговара са тим лицима, са службеним лицима која су обавезна да сарађују тим поводом, и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређење услова у којима се она задржавају или затварају.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ², којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног поступка по Јавном позиву³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то Београдски центар за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Дијалог, Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом (MDRI-S), Комитет правника за људска права (YUKOM), Међународна мрежа помоћи (IAN), Одбор за људска права – Ваљево, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Центар за људска права – Ниш.

План посета НПМ за 2012. годину је сачињен у складу са договором Заштитника грађана, Покрајинског Омбудсмана и изабраних удружења која су задужена да системски прате положај лица лишена слободе у посебним областима. Пошавши од намере да НПМ у наредне четири године посети све установе у којима се налазе лица лишена слободе, предвиђено је да се током 2012. године обави око 80 посета, од чега 50 полицијских станица, 10 затвора, 5 психијатријских болница, 6 установа социјалне заштите стационарног типа, прихватилиште за странце и 10 домова за старе особе и геронтолошких центара. Редовне посете установама ће бити најављене, а по потреби ће се обавити без претходне најаве.

По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеној установи. Након тога, НПМ ће одржавати стални дијалог са посећеном установом као и органом у чијем је саставу, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

¹ "Сл. лист СЦГ - Међународни уговори", бр. 16/2005 и 2/2006 и "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 7/2011

² 12. децембра 2011. године

³ објављеном 29. децембра 2011. године у „Службеном гласнику Републике Србије“

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА	Полицијска станица Ћуприја <i>/ у саставу Полицијске управе Јагодина</i>
РАЗЛОГ ПОСЕТЕ	Обављање послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ) у складу са чл. 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака („Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 7/2011)
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Одвраћање органа јавне власти и службених лица од било каквог облика злостављања или мучења, као и њиховог усмеравања на стварање услова и поступање према лицима лишеним слободе у складу са важећим прописима и стандардима, све у циљу превенције тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака.
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са удружењем грађана Београдски центар за људска права
ВРСТА ПОСЕТЕ	Редовна посета, у складу са Планом посета Националног механизма за превенцију тортуре за 2012. годину
ДАТУМ ПОСЕТЕ	12. март 2012. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је најављена писаним путем
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	вођа тима: Милош Јанковић, заменик Заштитника грађана чланови тима: Предраг Андрић, виши саветник Заштитника грађана Невена Николић, представник Београдског центра за људска права

ТОК ПОСЕТЕ

ФАЗА I: РАЗГОВОР СА РУКОВОДСТВОМ УСТАНОВЕ

Посета тима Националног механизма за превенцију тортуре започета је разговором са Миодрагом Настасијевићем, командиром Полицијске станице Ћуприја, Полицијске управе Јагодина, којом приликом је указано је на мандат НПМ, опште циљеве који се желе постићи, принципе поступања и план посете Полицијској управи. Командир Полицијске станице је представио Полицијску станицу у општим цртама, и указао на основне проблеме са којима се Полицијска станица суочава у раду.

ФАЗА II: ОБИЛАЗАК УСТАНОВЕ

Тим НПМ је посету наставио обиласком зграде Полицијске станице Ћуприја. Извршен је увид и фотографисање просторија за полицијско задржавање и извршен обилазак просторије за испитивање осумњичених. Извршен је и обилазак просторија у КПЗ Ћуприја, у које се смештају лица којима је полицијско задржавање одређено решењем по ЗКП, у трајању до 48 сати, са територије под надлежношћу Полицијске управе Јагодина.

ФАЗА III: РАЗГОВОР СА ЗАТЕЧЕНИМ ЛИЦИМА

Тим НПМ није обавио појединачне интервјуе са лицима лишеним слободе у Полицијској станици Ћуприја, јер у моменту посете није затечено ни једно лице коме је одрежено полицијско задржавање. Обављени су разговори са затеченим полицијским службеницима који су чланове тима НПМ информисали начину рада, као и проблемима са којима се суочавају у раду.

У КПЗ Ћуприја је обављен разговор са лицем коме је решењем Полицијске станице Ћуприја одређено задржавање по ЗКП, у трајању до 48 сати, као и са затеченим дежурним полицијским службеником.

ФАЗА IV: УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Извршен је увид и копирање документације у предметима лица према којима је одређено задржавање.

ФАЗА V: ЗАВРШНИ РАЗГОВОР СА РУКОВОДСТВОМ УСТАНОВЕ

Посета Полицијској станици Ћуприја окончана је завршним разговором тима НПМ са руководством Полицијске станице.

Вођа тима НПМ указао је на основне утиске о посети, пре свега о поштовању права лица лишених слободе, о елементима који могу довести до појаве тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања, као и односу запослених према тиму НПМ. Прибављена су и додатна објашњења о појединим релевантним околностима. Изражена је спремност руководства Полицијске станице да се спроведу мере које буду предложене у извештају о посети.

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Сви полицијски службеници у Полицијској станици Ћуприја остварили су пуну сарадњу са тимом НПМ, омогућили му приступ и преглед свих просторија и инсталација, фотографисање, пружили све тражене информације, омогућили несметан приступ, увид и фотографисање тражене документације, без обзира на степен њене тајности.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ

ПОЛИЦИЈСКА СТАНИЦА	ЋУПРИЈА <i>у саставу Полицијске управе Јагодина</i>
Адреса ПС	Ул. Раде Кончара бр. 7
Тел. ПС	035 / 8871 - 092
Командир ПС	Миодраг Настасијевић
Испоставе и одсеци у ПС (који примењују полицијска овлашћења)	Одсек криминалистичке полиције Полицијска испостава
Просторије за полицијско задржавање у ПС	Постоје просторије за полицијско задржавање по Закону о безбедности саобраћаја на путевима и по Закону о полицији - јавни ред и мир. Лица којима је задржавање одређено по Законнику о кривичном поступку смештају се у притворској јединици КПЗ Ћуприја

СЛУЖБЕНИ ПОДАЦИ О ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ

Број лица којима је одређено задржавање у ПС у 2011. г.	Због кривичног дела	-
	Због прекршаја	50
Број обављених лекарских прегледа задржаних лица у 2011. г.		50
Исхрана лица у време задржавања	није организована	
Број задржаних лица којима је решењем суда одређен притвор у 2011. г.		-
Употреба средстава принуде од стране полицијских службеника ПС у 2011.г.	Физичка снага	1
	Службена палица	-
	Средства за везивање	1
	Ватрено оружје	-
Притужбе на поступање полицијских службеника ПС у 2011.г.	Број притужби	-
	Број основаних притужби	-
Дисциплински поступци за извршене повреде службене дужности полицијских службеника ПС у 2011.г.	Број поступака	-
	Изречених мера за тешке повреде	-
	Изречених мера за лаке повреде	-
	Поступци у току - неокончани	-

ПОСТУПАЊЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПОЛИЦИЈСКИХ ОВЛАШЋЕЊА

Затечени полицијски службеници су навели следеће:

Лице које је лишено слободе се одмах обавештава о својим правима, и то најпре усмено, а затим путем обрасца, ког лице лишено слободе својеручно потписује, како би се отклонила недоумица да ли је заиста поучено о својим правима. Ако лице лишено слободе не зна српски језик, или ако је реч о особи оштећеног слуха, ангажују се овлашћени тумачи по списку. Пре свега лице се поучи: да није дужно ништа да изјави и да све што изјави може бити употребљено као доказ, да има право на браниоца по свом избору, да несметано контактира са браниоцем и да бранилац присуствује његовом саслушању, да се о лишењу слободе без одлагања обавесте лица по његовом избору и да има право да га прегледа лекар.

Личне претресе лица лишених слободе увек обавља службено лице истог пола као и лице које се претреса. У случају одузимања ствари сачињава се потврда о привремено одузетим предметима, коју потписује лице коме је извршено одузимање и примерак потврде му се одмах уручује.

Обавештавање блиских лица по захтеву лица лишених слободе се обавља одмах по лишењу слободе, о обавештавању се увек сачињава службена белешка. Ако је потребно да се предузму мере за збрињавање деце или других лица о којима се лице лишено слободе стара одмах се обавештава надлежни Центар за социјални рад.

Лицу лишеном слободе се омогућује право да позове изабраног браниоца, а бранилац по службеној дужности се одређује по списку Адвокатске коморе Крагујевац, уз потпуно поштовање редоследа по списку. Указују да велики број адвоката одбија да приступи из разлога неуредног плаћања за пружене услуге бранилаца по службеној дужности, што додатно отежава рад.

Решење, односно наредба о задржавању лица се доноси најкасније у року од два сата по лишавању слободе, рок задржавања почиње да тече од момента лишавања слободе (по ЗКП и ЗОБС), односно од момента довођења у просторије полиције (по ЗЈРМ). Решење, односно наредба о задржавању се уручује задржаном лицу одмах. Решење о задржавању лица садржи правну поуку, а наредба о задржавању не садржи поуку о правном леку, јер исти није предвиђен. Нејасно је који суд је надлежан да одлучује по правном леку на решење о задржавању по Закону о полицији – нарушавање јавног ред и мира, тако да се у поуци о правном леку наводи могућност жалбе „надлежном суду“ без одређења ком стварно и месно надлежном суду.

Лекарски прегледи се обављају увек када лица лишена слободе то затраже и увек након примене мера принуде. Прегледи се обављају у оближњем здравственом центру. Не постоји проблем у вези обављања лекарских прегледа. Лекарски налаз и остала медицинска документација о прегледу се даје лицу лишеном слободе.

Извештај о употреби средстава принуде се сачињава у сваком случају када се примене средства принуде.

Лица којима је задржавање одређено наредбом због прекршаја по ЗОБС и ЗЈРМ у трајању до 12 сати задржавају се у просторијама за полицијско задржавање у ПС Ћуприја. Лица којима је задржавање одређено решењем по ЗКП у трајању до 48 сати смештају се у притворској јединици КПЗ Ћуприја, у Ћуприји, чије задржавање прати и обезбеђује полицијски службеник.

Полицијски службеници су навели и да се лица лишена слободе у протеклих годину дана нису притуживала на рад службених лица.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС

У просторије за полицијско задржавање у седишту ПС Ћуприја се смештају лица којима је задржавање одређено наредбом по ЗОБС и решењем по ЗЈРМ, у трајању до 12 сати. Током обиласка просторија није затечено ниједно задржано лице.

Објект у коме је седиште ПС Ћуприја је нова вишеспратна зграда у добром стању. Простор за време на свежем ваздуху не постоји.

У приземљу, ходником друга врата лево од улаза, налази се једна просторија за полицијско задржавање.

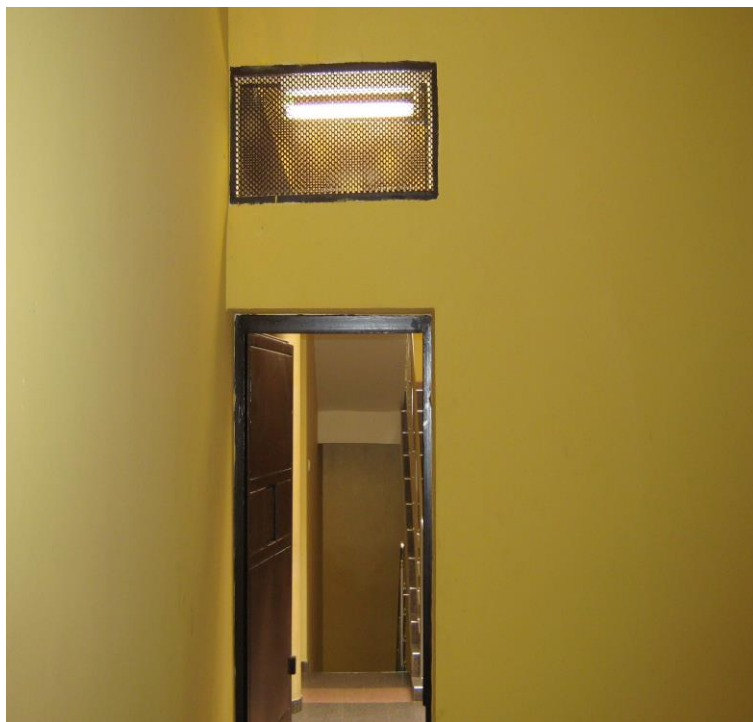
Просторија је површине око 15 квадратних метара, висине око 3 м. У просторији је један лежај, чини га дрвена клупа димензија око 2 м x 0,70 м, ћебе има, делује чисто.

Прозор постоји, димензија је око 1,5 x 1 метара, заштићен је металном решетком, доток природне светлости је задовољавајући, постоји могућност отварања прозора, непријатан мирис се не осећа.

Вештачко осветљење постоји, чини га неонска сијалица постављена изнад врата, заштићена металном решетком.

Просторија изгледа уредно и одржавано. Влаге нема. Хигијена је одлична. Зидови су окречени окер бојом. Под је бетонски, пресвучен подним покривним намазом.

У просторији постоји WC – чуचाвац који није зидом или параваном одељен од остатка просторије. Испирач је у зиду, дугме за пуштање воде је у равни зида, тако да нема било каквих истурених делова који би могли представљати опасност од самоповређивања или који би могли бити лако оштећени.

У просторији за задржавање не постоји славина за текућу воду за пиће, воду за пиће задржаним лицима по захтеву доноси дежурни полицијски службеник, у отвореним посудама (пластичним флашама или чашама).

УТВРЂЕНО

У ПС Ћуприја задржаним лицима није на одговарајући начин омогућено коришћење воде за пиће.

ОСНОВ

Устав РС гарантује да нико не може бити изложен мучењу или нечовечном поступању или кажњавању и да се према лица лишена слободе мора поступати човечно. Важећи стандарди одређују да лице лишено слободе мора имати несметан приступ води за пиће. Вода мора испуњавати важеће хигијенске услове.

ПРЕПОРУКА

Унутар просторија за задржавање у седишту ПС Ћуприја инсталираће се славине за текућу воду (водећи рачуна да славина не представља ризик за повређивање или оштећење - по моделу постојећих испирача за тоалет), или ће се задржаним лицима омогућавати довољне количине воде за пиће у оригиналној пластичној амбалажи.

У седишту ПС Ћуприја се задржаним лицима, која се по устаљеној пракси не задржавају дуже од 12 сати, не даје ни један оброк.

УТВРЂЕНО

У ПС Ћуприја задржаним лицима се не омогућује исхрана.

ОСНОВ

Устав РС гарантује да нико не може бити изложен мучењу или нечовечном поступању или кажњавању и да се према лица лишена слободе мора поступати човечно. Важећи стандарди одређују да се лицу лишеном слободе током његовог задржавања мора омогућити исхрана подобна за одржање његовог здравља и снаге.

ПРЕПОРУКА

ПС Ћуприја ће задржаним лицима омогућити један оброк хране најкасније у року од 6 сати од моментља лишења слободе, а у случају да задржавање траје дуже од 12 сати, задржаном лицу ће се обезбедити три obroка хране дневно (доручак, ручак и вечера).

Грејање унутар просторије постоји. Радијатор се налази испод прозора и заштићен је решетком.

У просторијама за задржавање ПС Ћуприја не постоји дугме електричног звона за позивање дежурних полицијских службеника. Задржана лица су принуђена да полицијске службенике из дежурне собе, која није у непосредној близини просторија за задржавање, позивају лупањем о метална врата или виком. Негативан аспект напред наведеног недостатка се између осталог односи и на околност да у просторији за задржавање не постоји текућа вода за пића, те да доступност води за пиће непосредно зависи од дежурног полицијског службеника.

УТВРЂЕНО

У просторијама за задржавање лица ПС Ћуприја није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника, односно није обезбеђена благовременост тог контакта.

ОСНОВ

Препорука Комитета за превенцију тортуре Савета Европе је да све просторије за полицијско задржавање имају електрично звоно подобно да позове дежурног полицијског службеника у случају потребе (*лоше здравствено стање, жеђ, физиолошке и друге потребе*).

ПРЕПОРУКА

ПС Ћуприја ће у просторијама за полицијско задржавање инсталирати дугме електричног звона за позивање дежурног полицијског службеника.

У ПС Ћуприја се не води посебна евиденција о обиласцима задржаних лица од стране полицијских службеника, нити подаци о доношењу воде, евентуално хране задржаним лицима.

УТВРЂЕНО

У ПС Ћуприја се не евидентирају контакти полицијских службеника и задржаних лица.

ОСНОВ

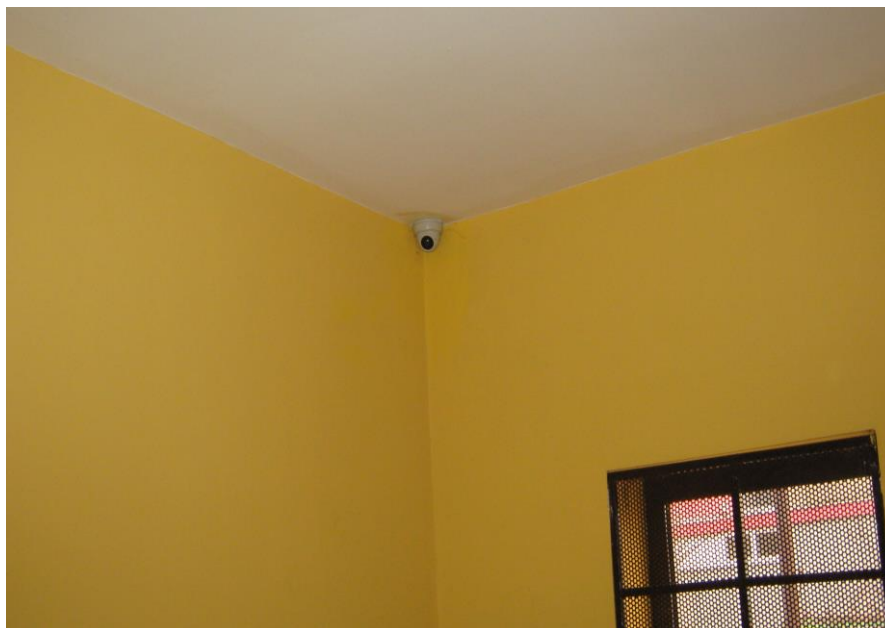
Устав РС налаже да се према лицу лишеном слободе мора поступати човечно и с уважавањем достојанства његове личности. Важећи стандарди одређују да службена лица треба да врше стални надзор над лицима која су задржана, пре свега у циљу безбедности и задовољења њихових основних потреба (*здравствено стање, жеђ, физиолошке и друге потребе*).

ПРЕПОРУКА

У ПС Ћуприја ће се водити посебна евиденција о обиласцима задржаних лица од стране полицијских службеника, посебно подаци о доношењу воде, евентуално хране.

Целокупна површина просторија за задржавање је покривена видео надзором, са једном камером која је постављена на плафону у углу просторије. Покривени су и делови где се налази WC чучавац. Надзор се обавља на мониторима које су смештене у просторијама дежурног полицијског службеника.

Камере су тако усмерене да снимају и део просторије у којој је WC чуचाвац, а на мониторинг видео систему није замућен тај део простора. Осим тога, слика са камере је на мониторима у дежурној соби видљива свима који се у њој налазе или се могу наћи.

УТВРЂЕНО

У ПС Ћуприја постојећи систем видео надзора у просторијама за задржавање не обезбеђује приватност, односно достојанство задржаних лица.

ОСНОВ

Устав РС гарантује да се према лица лишена слободе мора поступати са уважавањем достојанства његове личности, Закон о полицији разрађује ову уставну гаранцију одредбом која прописује обавезу полицијског службеника да у обављању својих послова поштује људско достојанство сваког лица.

ПРЕПОРУКА

ПС Ћуприја ће унапређењем система видео надзора у просторији за задржавање обезбедити приватност задржаних лица, на тај начин што део око WC чуचाваца неће бити јасно видљив, уз задржавање постојећег квалитета видео надзора и очувања безбедности.

Употреба камера у просторијама за задржавање није назначена.

УТВРЂЕНО

У ПС Ћуприја у просторијама за задржавање не постоји обавештење да је просторија под видео надзором, на који начин се повређује приватност задржаних лица.

ОСНОВ

Устав РС гарантује да се према лицима лишеним слободе мора поступати са уважавањем достојанства његове личности, а постојећи стандарди налажу да се у свим просторијама за полицијско задржавање које су покривене видео надзорим видно истакне обавештење о томе.

ПРЕПОРУКА

ПС Ћуприја ће у просторији за полицијско задржавање поставити обавештење да је просторија под видео надзором.

ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У КПЗ ЋУПРИЈА

Лица којима је на територији ПУ Јагодина задржавање одређено решењем по ЗКП, у трајању до 48 сати, смештају се у притворској јединици КПЗ Ћуприја, у Ћуприји, чије задржавање прати и обезбеђује дежурни полицијски службеник.

У КПЗ Ћуприја у моменту посете нису постојале посебне просторије намењене за полицијско задржавање, већ се користе просторије у притворској јединици, а једино лице коме је одређено полицијско задржавање затечено је у једној групној притворској просторији заједно са осам притвореника. Просторија, означена бројем 9, налази се право од улаза у притворску јединицу КПЗ Ћуприја, коју чини приземна зграда, одржавана, у добром стању. Простор за време на свежем ваздуху постоји.

Просторија је димензија преко 30 квадратних метара, висине око 4 м, делује уредно и одржавано. Влаге нема. У просторији се налази клупа, сто и десет кревета („на спрат“), опремљених душеком, ћебадима, и јастуком. Постељина је обезбеђена свим притвореницима, а задржаном лицу није. Прозор постоји, димензија је око 1 м x 1,5 м, доток природне светлости и свежег ваздуха је задовољавајући, непријатан мирис се не осећа. Вештачко осветљење постоји, чине га две неонске групе, од којих једна није била у функцији у моменту посете. Постоји телевизор, кабловска телевизија и ДВД уређај. Унутар просторије не постоје камере видео надзора.

У просторији постоји засебан мокри чвор, вратима одељен од остатка просторије, чини га WC, лавабо са славином и туш. Топла вода се пушта сваког дана у трајању од сат времена. Грејна тела унутар просторија постоје, чине их два радијатора, у време посете у просторији је било топло.

У КПЗ Ћуприја је у завршној фази формирање наменске просторије за полицијско задржавање, која представља засебну грађевинску целину, независну од притворске јединице, налази се у објекту преко пута улаза у зграду у којој се налази притворска јединица. Просторија је површине око 30 квадратних метара, нова, светла, чиста, окречена, под у плочица, вештачко осветљење јако добро, мокри чвор нов, састоји се од добар, кућица за полицијског службеника у стаклу одмах уз собу и прилазни ходник.

Подржавајући напоре КПЗ Ћуприја да створи адекватне услове за смештај лица којима је одређено полицијско задржавање, Национални превентивни механизам указује на непримереност постојеће праксе да се та лица смештају у затворима

УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Извршен је увид у књиге задржавања које се воде у ПС Ћуприја, нису уочене неправилности.

Извршен је увид у предмет бр. 36/11 задржаног лица Н. В. рођеног у Скендер Вакугу, 30. маја 1964. године. Разлог за задржавање је нарушавање јавног реда и мира. Наредбом о задржавању, донетом 30. јуна 2011. године у 23 сата и 41 минут, Н. В. је одређено задржавање почев од 30. јуна 2011. године у 23 сата и 41 минут, до 01. јула 2011. године у 11 сати и 41 минут. У Службеном записнику о задржавању лица од 30. јуна 2011. године наведено је да је према Н. В. одређено задржавање почев од 30. јуна 2011. године у 23 сата и 41 минут а да је задржавање завршено 1. јула 2011. године у 11 сати и 41 минут (у трајању од дванаест сати). У записнику је даље констатовано да је Н. В. учествовао у саобраћају возећи мопед и да му је након што је заустављен од стране саобраћајних полицијских службеника урађен алкотест којом проликом је утврђена алкохолисаност од 1,84 промила. О правима је поучен на српском језику, поучен је да није дужан ништа да изјави, да има право на браниоца по свом избору, да се о лишењу слободе без одлагања обавесте лица по његовом избору а што је задржано лице потврдило својим потписом на Записнику. Лекар Дома здравља Ћуприја га је прегледао 01. јула 2011. године. Лекар је навео да лице нема никакве повреде на талу и да је потпуно физички способан како би се према истом применила мера задржавања. Налаз се налази у списима предмета, код задржаног лица, односно код његовог лекара. Потврда о привремено одузетим предметим и потврда о враћеним предметима постоји, а задржани Небојша Васиљевић је потписао обе потврде.

Увидом у предмет нису уочене неправилности.

РАЗГОВОР СА ЗАДРЖАНИМ ЛИЦЕМ И УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ

У КПЗ Ћуприја, у Ћуприји, обављен је разговор са затеченим задржаним лицем Н. Н. рођеним 14. фебруара 1991. године, и извршен је увид у документацију коју је поседовао код себе.

Задржано лице је навело да је ухапшен због сумње да је извршио кривично дело тешке крађе, и то 12. марта 2012. године између 2 и 2,30 сата ујутру. Тврди да му приликом лишавања слободе није саопштено право да није дужан ништа да изјави и да све што изјави може бити употребљено као доказ против њега. Наводи да је исказ започео да даје одмах по хапшењу, а бранилац по службеној дужности је приступио накнадно. изјављује да приком лишавања слободе према њему примењено средство принуде и то физичка снага и лисице. Приликом хапшења није задобио телесну повреду. Тврди да је лисицама био везан више сати. Навео је да је одведен код лекара око 3 сата ујутру. Поседује лекарску документацију о извршеном прегледу. Приликом лишења слободе, односно приликом пријема у просторију за задржавање је претресен, након претреса су му одузете личне ствари за које каже да се налазе у КПЗ Ћуприја, а шта је непосредно опажено, није се жалио да му нешто недостаје, али тврди да му није дата потврда о привремено одузетим предметима, иако наводи да је у јутарњим сатима, након што је саслушан у својству осумњиченог, потписао велики број докумената, па можда и ту потврду. О лишењу слободе је обавештена његова породица.

Затечено задржано лице Н. Н. је тврдио да није добио потврду о привремено одузетим предметима, већ само решење којим је одређено његово задржавање и писано обавештење о правима у поступку. Затечени полицијски службеник је навео да се приликом одузимања предмета од задржаних лица увек сачињава потврда коју потписује лице коме су предмети одузети, и примерак потврде се одмах уручује задржаном лицу. Извршен је увид у одузете предмете од задржаног лица Н. Н.. Констатовано је да се

предмети који су одузети од њега чувају на столу дежурног полицијског службеника у танкој провидној најлон кеси. Међу привремено одузетим предметима налазила су се документа, новац и друге личне ствари. У моменту посете није била доступна евиденција о привремено одузетим предметима од задржаних лица.

За потребе чувања одузетих предмета од задржаних лица не постоји посебно закључано сместиште (*орман, сеф или слично*), већ се предмети који су одузети од задржаних лица чувају на столу дежурног полицијског службеника у танкој провидној најлон кеси.

УТВРЂЕНО

Постојећи систем чувања одузетих предмета од лица задржаних од стране ПУ Јагодина је непримерен, односно не обезбеђује сигурност њиховог чувања.

ОСНОВ

Устав РС гарантује право грађана на имовину и мирно уживање својине, а Закон о полицији прописује услове и врсту предмета који се привремено одузимају, уз обавезу вођења посебне евиденције о тим предметима, као и њиховом смештању на одговарајући начин.

ПРЕПОРУКА

ПУ Јагодина ће унапредити система чувања одузетих предмета од задржаних лица, на тај начин што ће формирати посебно сместиште које се закључава, а у ком ће се обезбедити предмети који су привремено одузети од задржаних лица.

О привременом одузимању предмета од задржаних лица водиће се посебна евиденција.

Међу привремено одузетим предметима налазио се и Извештај стационарне здравствене установе (С.Х.М.П.), број протокола - евиденције 719, о лекарском прегледу Н. Н. обављеном 12. марта 2012. године у 03,00 часа.

Н. Н. је тиму НПМ дао на увид решење о задржавању до 48 сати, бр. КУ 294/12 лс бр. реш. 21, донето 12. марта 2012. године. У решењу је наведено да се именованом задржавању има рачунати од 12. марта 2012. године од 04,00 часова, када је лишен слободе, као и да је у моменту доношења решења, у 04,00 часова посебним писаним актом обавештен истражи судија Основног суда у Параћину и Основни државни тужилац у Параћину.

Време лишавања слободе уписано у Решењу о лишавању слободе Н. Н. је у супротности са његовом изјавом да је ухапшен, односно лишен слободе између 2 и 2,30 сата ујутру, као и извештајем стационарне здравствене установе, бр. протокола 719, о лекарском прегледу Н. Н. обављеном 12. марта 2012. године у 03,00 часа.

Узевши као неспорно да је Решење о задржавању Н. Н. донето 12. марта 2012. године у 04,00 часова и да је то лице прегледано код лекара у 03,00 сата ујутру, поклања се поверење наводу задржаног лица да лишен слободе у интервалу између 2 и 2,30 сати ујутру.

УТВРЂЕНО

У ПУ Јагодина почетак задржавања се не рачуна од момента лишавања слободе, већ од момента доношења решења.

ПРАВНИ ОСНОВ

Закоником о кривичном поступку прописано је да се задржавње има рачунати почев од часа лишења слободе.

ПРЕПОРУКА

ПУ Јагодина ће у будућем раду у решењима о задржавању као почетак задржавања уносити време лишења слободе, а не време доношења решења о задржавању.

Извештај сачинио

Предраг Андрић
Виши саветник
у Стручној служби
Заштитника грађана

ЗАМЕНИК ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Милош Јанковић